

Рекомендовано Вченою радою Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
(протокол № 12 від 27 листопада 2009 р.)

Редакційна колегія:

д-р іст. наук, професор	Посохов С. І. (головний редактор)
д-р іст. наук, професор	Волосник Ю. П.
канд. іст. наук, професор	Духопельников В. М.
канд. іст. наук, доцент	Журавльов Д. В.
канд. іст. наук, професор	Куделко С. М.
канд. іст. наук, доцент	Куліков В. О. (відповідальний секретар)
канд. іст. наук, доцент	Мартем'янов О. П.
канд. іст. наук	Миколенко Д. В.
д-р іст. наук, професор	Наумов С. О.
	Проценко М. В. (технічний секретар)
д-р іст. наук, професор	Сергєєв І. П.
канд. іст. наук, доцент	Скирда В. В.
канд. іст. наук, доцент	Страшнюк С. Ю.
канд. іст. наук, доцент	Тумаков О. І.
канд. іст. наук, доцент	Чижов О. П.
д-р іст. наук, професор	Чувпило О. О.

Адреса редакційної колегії:

Україна, 61077 Харків, пл. Свободи, 4, Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, історичний факультет.
Тел.: (057) 707-52-42; факс (057) 702-03-79
E-mail: istfakkhnu@gmail.com; сайт: <http://www-history.univer.kharkov.ua>

А 43 **Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії:** Збірник наукових
праць. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. – Вип. 12. – 308 с.

Дванадцятий збірник наукових праць містить статті викладачів, аспірантів
та студентів з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, що репрезентують
тематику історичних досліджень від найдавніших часів до сучасності.

Для науковців, викладачів і студентів, усіх тих, хто цікавиться
проблемами історії.

©Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ ТА СЕРЕДНІХ ВІКІВ

Дудин Александр Височные подвески – «бараньи рога» и некоторые вопросы мировоззрения ранних кочевников степей Восточной Европы (IX–VII вв. до н.э.)	8
Грингоф Сергей Роль секретарей в управлении Боспорского царства	16
Дюкарев Владимир Богатство в структуре моральных ценностей древних греков классического периода по данным аттической трагедии	21
Егоренков Иван Апология гностического христианства как источник особого материала «Обличения всех ересей» Ипполита Римского	29
Пархоменко Мария О структуре жилого дома Херсонеса – Херсона (IV–IX вв.)	37
Пяничук Ольга Магия и представления о «демонических силах» в заупокойных верованиях древних египтян в эпоху Среднего царства	45
Сорочан Екатерина О благовониях, парфюмерии, лекарствах и красителях как ремесленной продукции и их специализации в Византии IV–IX вв.	52
Шамшина Дарья О влиянии христианских догматов на отношение рыцарства к войне: новый взгляд на взаимодействие общественных институтов	60

НОВА ІСТОРІЯ

Ананьева Елена Создание полицейских конных частей в России: XIX – нач. XX вв.	69
Барвінська Поліна З історії заснування семінару східноєвропейської історії у Віденському університеті	76

Пастушенко Андрей Об отношении к французским пиратам в «Historia del Mondo Nuovo»	84
Свириденко Вікторія Роль організацій консервативного спрямування у Болгарському Відродженні (60-ті рр. XIX ст.)	91
Тавиунский Олег Вооруженные силы Независимого государства Конго (НГК)	100

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ

Ковальов Іван Становлення комуністичної влади в Польщі (1944–1945 рр.): зовнішньополітичний, військовий та суспільний контексти	108
Стріонова Інна Духовні навчальні заклади Руської Православної Церкви в СРСР у 1964–1985 рр.	117
Травин Роман Тибетская проблема в 1979–2009 гг. сквозь призму традиционных ежегодных заявлений Далай-ламы XIV от 10 марта	124
Шалигіна Дар'я Жіночі образи в радянській та німецькій плакатній пропаганді	132
Шишко Катерина Образ Л. І. Брежнєва в радянських політичних анекдотах	140

ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Волков Сергей Рационалистическая интерпретация теории естественного права в трактате Гуго Гроция «О праве войны и мира»	152
Гайдай Дар'я Новітні підходи у дослідженні «етнічних конфліктів»	160
Мазурика Юлия Св. Николай Японский и русско-японская война 1904–1905 гг.: опыт примирения сквозь призму веры	168

ІСТОРІЯ УРАЇНИ

Гирич Ярослав Міграційний рух сільських жителів у міста та його вплив на урбанізацію в УСРР впродовж 1960-х рр.	179
Лисак Вікторія Традиційні цінності у повсякденному житті українського селянства у 1950–1960-х рр.	186
Ришкова Анна Державна політика щодо проблеми подолання безробіття в УСРР у 20-х роках XX ст.	195
Сакал Євгенія «Тератургема» Афанасія Кальнофойського: між чудесами та віровизнаннями	205

ІСТОРІЯ ХАРКІВЩИНИ

Єремєєв Павло Протекція та бездіяльність влади на місцях як фактор збереження «старої віри» в умовах державних утисків кінця XVII – середини XIX ст. (на матеріалах Харківщини)	214
Жуков Сергій До питання про рівень життя земських учителів Харківської губернії (друга половина XIX – початок XX століття)	223
Іванов Станіслав Міграція сільського населення до Харкова у 1960–1980 рр.	232
Кочарян Сурен Вірменська еліта міста Харкова (II пол. XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.)	242
Онацький Максим Розвиток приватної торгівлі Харкова (1924–1928 рр.)	249
Радченко Юрій Вермахт та «остаточне вирішення єврейського питання» на Харківщині	255
Сайпанова Алла Педагогическая деятельность С. И. Сидельникова в Харьковском университете	266

ІСТОРІОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

Кісельова Юлія Історіографічна проблематика у наукових працях В. Ф. Циха 276

Корнійчук Любов Аркадій Жуковський як редактор видань НТШ в Європі 283

Попов Олексій Архівні джерела з історії виїзного туризму в СРСР (на прикладі Криму) 290

КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ

Еремеев Павел, Кириллов Семен Осенняя студенческая школа «Историко-культурное наследие евроврегиона «Слобожанщина» 297

Столяренко Евгений, Котенко Виктория Игровой элемент истории и современная психология. Круглый стол 299

Відомості про авторів 304

Список скорочень 307

***Історія стародавнього
світу та середніх віків***
